

Butlletí de «Germanor»

CENTRE CATALA

Any I — N.º 2 — GÈNER 1950

CASILLA 2278

SANTIAGO DE XILE

C.E.H.I.

Els catalans d'Amèrica i la llibertat de Catalunya

En l'adjunta fotografia podem veure la figura patriarcal de Francesc Macià, acompanyat del seu secretari, el poeta Ventura i Gassol, i voltat d'un grup de catalans. La fotografia, presa al Centre Català de Valparaíso, data de l'època de l'històric viatge de Macià per les repúbliques americanes. Es una fotografia com tantes altres sobre el mateix tema, que sens dubte es deuen servir en els arxius dels Centres Catalans d'Amèrica. I aqueixes fotografies ens recorden el fervor amb que els catalans d'aquest

Continent van acollir la noble figura de Macià, escoltar els seus propòsits i disposar-se a donar-los impuls, amb els seus encoratjaments i les seves aportacions materials. Concretament li van donar una bandera: la bandera dels catalans d'Amèrica, que es convertí un dia en la bandera de la llibertat de Catalunya!

I bé, els catalans que avui residim a Amèrica —els que ja s'hi trobaven aleshores i els que han vingut després— ¿poden olvidar aquelles hores fervoroses?... ¿O, contràriament, han d'augmentar el seu fervor ja que els moments són avui més negres encara per a Catalunya?... No direm pas que el fervor hagi disminuït. Però sembla que molts avui es trobin desorientats, incapaçs de cap acció concreta. Diríem que es pregunten: ¿Què podem fer per Catalunya, mancats com estem d'un guia capaç d'ablamar tots els cors?... No pretenem pas respondre una tan tremenda pregunta. Són tantes les coses que podríem fer els catalans d'Amèrica si s'ho proposessin! Però el cert és que molts dels que més podrien ajudar, es fan el sord i fins sembla que han oblidat d'on són fills. I què podríem dir per a commoure'ls?... Pau als morts!

Però si no podem contestar la tremenda pregunta, sí que podem recordar que, en acabar la guerra, els catalans d'Amèrica van promoure immediatament un moviment cultural català. Es van iniciar col·leccions de llibres catalans, es van revifar i van

prendre més envergadura les revistes, es van crear noves publicacions periòdiques. Hom arribà a parlar d'una nova renaixença: una renaixença que començava a Amèrica. Després el foc s'ha anat apagant. Moltes revistes s'han neulit o han desaparegut. Les col·leccions de llibres catalans s'extingeixen. ¿No seria hora de reprendre el primer impuls?... Ja que l'actuació nacional de les institucions catalanes de l'exili és tan inoperant, ¿què menys podríem fer nosaltres que no deixar extingir la seva llengua, el signe visible de

la nostra catalanitat, l'únic vehicle d'expressió del nostre esperit?...

Es amb aquesta finalitat, que un grup de catalans, estimulats pel Consell Directiu del Centre, acaba de formar una nova Secció: la Secció d'Arts i Lletres del Centre Català. El seu programa ha estat ja exposat en una circular enviada a tots els socis. Però des d'ací ens plau demanar a tots la seva col·laboració: és a dir, concretament, la teva col·laboració, estimat lector; la teva inscripció a la Secció, amb la qual ajudaràs a mantenir dignament «Germanor», a mantenir la col·lecció de «El Pi de les Tres Branques», a celebrar actes culturals, que ens recordin que és i que vol ser Catalunya.

La nostra obra no és una obra local. Tot just iniciada, millor dit iniciada ja amb l'etapa anterior de «Germanor», iniciada amb els primers volums de «El Pi de les Tres Branques», ha trobat ressó en l'interior de Catalunya, i són molts els escriptors que se'ns han dirigit i que ens han proposat la seva col·laboració. Escriptors que s'han mantingut durant tot aquest temps fidels a l'idioma, i que, a causa precisament d'aquesta fidelitat, no poden publicar les seves obres, i que poc a poc deixen d'escriure. ¿Serem insensibles al seu clam i els tancarem aquesta gairebé única finestra per on el seu esperit podria respirar?... Matarem totes aquestes il·lusions, que són les il·lusions dels millors catalans?...

(Segueix a la pàgina 8)